

bronning terwijl men zich tegelijk van de bron afsneed, men zocht naar een 'eigen' zelf dat echter louter in negatieve termen werd gedefinieerd.

ÉTAT SORCIER

Wat men doorgaans bestempelt als de 'postkolonie' is wezenlijk de zoektocht van het Afrikaanse, verstedelijkte middenveld naar een eigen identiteit. Na de onafhankelijkheid leven voornamelijk de bewoners van de stad of de Afrikaanse 'burgers' achter met een verminkt en tegenstrijdig zelfbeeld: ze ontleenden hun identiteit aan hun migratie naar de stad en het 'moderne' leven, maar dit betekende tegelijk dat ze hun eigen geschiedenis, hun eigen herinnering, hun eigen onderbewuste dienden te verloochenen. De naam van de ideologie van moderniteit en beschaving van 'verblanking'. Pogingen om hun culturele, voorouderlijke erfgoed te integreren in het leven in de stad, waren tot

mislukken gedoemd. Ze omarmden een ideaal (de belofte van een betere toekomst) en zelfbeeld dat eigenlijk weinig meer was dan de negatieve projectie van het westerse 'zelf'. Mede hierom lijkt het alsof de postkoloniale natiestaat en machthebbers dit moderniteitsideaal parodiëren, in een burleske en groteske overdrijving van de koloniale erfenis.³ De Afrikaanse geschiedenis is, net als de Europese, een geschiedenis van continuïteit-in-verandering, waarin invloeden van andere tradities en andere beschavingen voortdurend worden geïnterpreteerd en geïncorporeerd. De tegenstelling 'traditioneel' versus 'modern' stamt uit de koloniale periode: het is een ideologische tegenstelling die zowel vroeger als nu voortdurend wordt ontkracht in het dagelijkse leven. Ook de 'postkolonie' is geen ondubbelzinnig of enkelvoudig gegeven. Het is een veelvoudige arena met vele dimensies. Hierbij komt dat Afrika enkel een geografische entiteit is. Vaak is de enige

band tussen de (post)koloniale natiestaat en haar onderdanen het feit dat ze zich (toevallig) beroepen op hetzelfde grondgebied. In grote delen van Afrika lijkt de staat (de bureaucratische staatsvorm geërfd uit het koloniale tijdperk) zich te hebben teruggetrokken of is, daar hij niet bij machte bleek de voorgespiegelde welvaart te brengen, door de bevolking naar het achterplan verdrongen. De postkoloniale machthebbers eigenden zich niet alleen de attributen (zoals het luipaardvel) en prerogatieven van de gewoonterechtelijke machthebbers toe, maar speelden ook in op de verbeelding van hekserij. Zij lieten zich leiden door de onmiddellijke bevrediging van de eigen behoeften net zoals de heks in de collectieve verbeelding zich overgeeft aan kannibalisme en incest, aan het 'eten' van de eigen verwanten. Daarom wordt de staat, op zijn beurt, nu ook gepercipieerd in termen en metaforen die aan deze verbeelding van de antiorde

HEART OF THE INFORMANT TO COME CLEAN WITH THIS INFORMATION. RECCE OF ARMED CACHE AND DETAILED

RWANDA 1994

RWANDA 1994

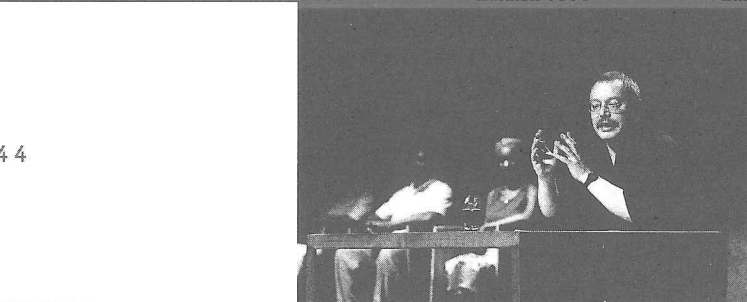
RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

4 4

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

12-xxx-xxxx INMARSAT: FAX NO: 011-xxx-xxxxx

SUBJECT: REQUEST FOR PROTECTION OF INFORMANT

zijn er schitterende voorbeelden van die manier van schrijven, zoals Heiner Müller. Maar er zijn ook heel wat voorbeelden waarbij men een vraagteken kan plaatsen. Soms geeft het gebruik van het fragment of de collage de indruk: 'Het is complex, dus gebruiken we een fragment.' Zo blijft men op de oever van de complexiteit staan, zonder zich 'erin te gooien'. Op die manier neigen vele collage- en fragmentteksten naar gemakzucht. Misschien zijn wij niet ver genoeg gegaan, maar we hebben alleszins geen collage gemaakt van dagbladartikels, van fragmenten uit getuigenissen, met een beetje

tussen Kigali en Arusha/Tanzania (de standplaats van het Tribunaal) verloopt moeilijk. Op de kwaadste momenten dreigt de Rwandese regering zelfs met de sluiting van het bureau van de openbaar aanklager, dat zich in Kigali bevindt, of met het weigeren van visa aan de onderzoekers van het Tribunaal. Toch hangt het aan die samenwerking af of er ook een degelijke rechtspleging aan plaatsvinden, d.w.z. of de onderzoekers van aanklager én verdediging vlot toegang krijgen tot de Rwandese getuigen 'op het terrein', of de veiligheid van die getuigen (tegen en voor de aanklaagde) verzekerd blijft, of de (dikwijls westerse) onderzoekers überhaupt op een veilige manier hun werk kunnen doen op Rwandese grondgebied, enz. De openbaar aanklager heeft zich de laatste maanden bijzonder verzoenend opgesteld tegenover het regime in Kigali, op het kruiperige af. Toch wordt het almaar duidelijker dat het dit regime niet in eerste instantie te doen is om een eerlijke en correcte rechtspraak, maar om de volledige uitschakeling van al wie met het vorige regime te maken had, ook wie géén bloed aan de handen heeft, en dus om de handhaving van zijn macht.

een derde probleem is dat het Tribunaal bij aanvang alleen enkele lokale machthebbers van voorjaar 1994 heeft aangepakt. En zelfs

dan verloopt er bijzonder veel tijd tussen de arrestatie en het begin van het proces. Sommige processen van arrestanten uit bijvoorbeeld 1995 zijn nog altijd niet begonnen. Toen de 'grote vissen' dan toch naar Arusha werden overgebracht vanaf 1997 vooral leden van de interimregering uit voorjaar 1994 en hoge militaire functionarissen slaagde de openbaar aanklager er aanvankelijk niet in om voldoende harde bewijzen te verzamelen omtrent hun strafrechtelijke verantwoordelijkheid om de processen te kunnen laten starten. Het voorbeeldproces tegen de eerste minister van die interimregering, Jean Kambanda, is daarenboven zoals aangegeven op een sissert uitgelopen, omdat hij zijn aanvankelijke schuldbekenenis heeft ingetrokken en in beroep is gegaan tegen zijn veroordeling. Het is nu afwachten hoe de volgende 'grote' processen zullen verlopen.

Verder heeft het Tribunaal veel aan geloofwaardigheid ingeboet door tot nog toe geen enkel lid van de andere strijdende partij van voorjaar 1994 aan te klagen, het RPF. De meest objectieve onderzoekers in het wetenschappelijke en journalistieke milieu zijn het er ondertussen, na ruim zes jaar, wel over eens geraakt dat ook de huidige Rwandese machthebbers rechtstreeks verant-